

Wijken centraal stad sociaal

Verkiezingsprogramma
SP Afdeling Nijmegen
2006 - 2010

SP Afdeling Nijmegen
Molenweg 95
6543 VA NIJMEGEN

T 024 3229388
E nijmegen@sp.nl
I www.nijmegen.sp.nl

N
U
M
E
G
E
N

Inhoudsopgave

Inleiding	1	Verkeer en milieu	14
Wijken	2	Verbeteren bereikbaarheid en leefomgeving	14
Doorgaan met wijkbezoeken en wethouder wijkzaken	2	Bevorder het openbaar vervoer	14
Bewoners betrekken bij de wijk	2	Bevorder fietsgebruik	15
Aanpak achterstallig onderhoud en overdadig groen	2	Veilig verkeer	15
Nijmegen mooiste stad van Nederland, maar nog niet echt schoon	3	Parkeren onder de grond	15
Aanpak problemen leefbaarheid	3	Schone lucht	16
Veiligheid, juist in de wijken	4	Een energiezuinige stad	16
Goede voorzieningen in de wijken	4	Geen nieuwe UMTS-masten	16
Werk en inkomen	5	Cultuur	17
Leefbare stad beste garantie voor werkgelegenheid	5	Bezuiniging cultuur niet ten koste van inhoud	17
Investeer in wijk economie	5	Cultuureducatie bereikbaar, ook voor lage inkomens	17
Sterke centrummarkt en impuls voor wijkmarkten	6	Geen sluiting bibliotheekfilialen, nieuw filiaal in Lindenholt en Oosterhout	17
Werk voor iedereen, om te beginnen voor alle jongeren	6	Cultuurhistorie zichtbaar maken	18
Stop bezuiniging op gesubsidieerde arbeid	7	Wel of geen Donjon?	18
Meldpunt uitbuiting	7	Jongeren, onderwijs en sport	19
Sociale zekerheid en zorg	8	Voldoende speelgelegenheid voor kinderen	19
Offensief tegen armoede en uitsluiting	8	Meer speelruimte voor de opgroeiende jeugd	19
Meer geld voor minimabeleid, minder voor bureaucratie	8	Geef jongeren de ruimte	19
Zorgen over zorg	8	Sport jij al?	19
Positie gehandicapten niet verder uithollen	9	Open wijk scholen verder verbeteren	19
Steunpunt mantelzorg	9	Beroepsonderwijs verdient beter	20
Daklozen onder dak en perspectief voor drugsverslaafden	9	Schoolfonds voor lagere inkomens	20
Zorg voor probleemgezinnen	10	Samen leven	21
Speciale aandacht voor dakloze jongeren	10	Stop tweedeling 'witte' en 'zwarte' wijken	21
Wonen en stedelijke ontwikkeling	11	Stop de 'witte vlucht'	21
Meer betaalbare huurwoningen NU	11	Offensief tegen achterstand en achterstelling	22
Niet slopen en verkopen maar handhaven betaalbare huurwoningen	11	Verzet geboden tegen asielbeleid	22
Stop de huurexplosie	12	Financiën	23
Ouderen verdienen een passende woning	12	Sterkste schouders zwaarste lasten	23
Definitief einde aan kamernood bij studenten	12	Goedkope vuilniszak	23
Opheffen onderdeel welstand van commissie beeldkwaliteit	12	Gemiddelde parkeertarieven	23
Groene plekken in de stad	13	Raadsleden snijden in eigen vlees	23

Inleiding

Dit is het plaatselijke verkiezingsprogramma van de SP afdeling Nijmegen voor de raadsperiode 2006-2010. In dit programma staan alleen opvattingen en eisen die de Nijmeegse situatie betreffen. Tevens proberen we enige verantwoording af te leggen over de voorgaande raadsperiode. Het programma is daarmee vooral een nadere kennismaking met een partij die niet alleen met woorden zegt dat het anders moet, maar dat ook met daden kracht bij zet.

De SP heeft de afgelopen vier jaar voor het eerst verantwoordelijkheid genomen in het college van B en W in Nijmegen. In een linkse coalitie met GroenLinks en de PvdA hebben we veel weten te realiseren van ons vorige verkiezingsprogramma. Dit alles ondanks het beleid van het kabinet Balkenende, dat een ramp is voor de mensen, maar ook voor de stad. Nijmegen krijgt jaarlijks ruim 30 miljoen euro minder van het Rijk. Hierdoor moesten we de grootste bezuinigingsoperatie ooit in de Nijmeegse geschiedenis doorvoeren. Door het beleid van Balkenende is er een slagveld aangericht in de gesubsidieerde arbeid. Toch voeren we zoveel mogelijk ons eigen beleid, dwars tegen Den Haag in. Zo houden we, ondanks miljoenenbezuinigingen, het gemeentelijk minimabeleid volledig overeind. In plaats van voorzieningen in de wijken te sluiten, komen ze erbij. In plaats van problemen te laten liggen, worden ze opgelost. Met de maandelijkse wijkbezoeken van het college wordt er nu echt geluisterd naar de mensen. Topprioriteit is gegeven aan de wijken. Verloedering is aangepakt onder het motto: schoon, heel en veilig.

Ook hebben we met deze linkse coalitie langs moeilijke klippen gevaren. Als SP hebben we er herhaaldelijk voor gezorgd dat deze club bij elkaar bleef, dit ondanks politieke spelletjes en stevige meningsverschillen. Toch denken we dat deze coalitie per saldo nog steeds het beste is voor Nijmegen, al moet op een aantal terreinen de koers flink worden verlegd.

Zo is de woningnood onder starters en mensen met een laag inkomen nog steeds schrikbarend groot. Willen we echt bouwen voor de mensen dan moeten er tot 2010 zo'n vierduizend betaalbare huurwoningen in Nijmegen bijkomen. Alle huidige bouwplannen leveren per saldo nauwelijks extra huurwoningen op. Dat komt omdat woningcorporaties nog steeds met fluwelen handschoentjes worden aangepakt. Ze worden slapend rijk met het slopen van betaalbare huurwoningen en het bouwen van koopwoningen. Ook het woning toewijzingssysteem Entree moet op de schop om starters en mensen met een laag inkomen meer kans op een woning te geven, met name in gewilde woonwijken.

Een andere ramp die om een oplossing schreeuwt, is de groeiende werkloosheid onder jongeren. We geven miljoenen uit aan peperdure reïntegratiebureaus en ondertussen lijkt niemand in staat om jongeren aan een baan te helpen. Wat de SP betreft gaat het roer radicaal om. We zetten de reïntegratiebureaus buiten de deur en stoppen met alle onzintrajecten. Zo houden we geld genoeg over om elke jongere een opleiding of een baan met CAO-loon te garanderen. Daarnaast kunnen we nog meer mensen werk garanderen als de sociale dienst ervoor zorgt dat ze kind aan huis is bij het Nijmeegse bedrijfsleven.

Inmiddels zijn we vier jaar verder en vier jaar wijzer. We hebben hard aan de weg getimmerd om het gemeentelijk apparaat meer dienstbaar te maken aan de Nijmeegse bevolking. We weten nu ook dat er nog veel bureaucratische ellende op te ruimen is en dat de mensen in de stad een betere gemeentelijke overheid verdienen dan ze nu krijgen. Een gemeente die elke dag luistert naar de Nijmeegse bevolking en concrete problemen aanpakt en oplost. We weten ook dat het in de praktijk niet altijd even eenvoudig is de koers drastisch te verleggen. We beloven niet dat morgen alles beter zal zijn, maar we hebben wel de wil om alles wat niet deugt stap voor stap op te ruimen en alles wat goed is te versterken.

Dit programma laat zien dat er in Nijmegen nog veel moet gebeuren. De SP gaat ervoor. Samen met u zetten we de wijken centraal en maken we de stad sociaal.

Wijken

Doorgaan met wijkbezoeken en wethouder wijkzaken

Door inzet van de SP heeft het college nu een wijkwethouder, die speciaal verantwoordelijk is voor het wel en wee in de wijken. En dat is niet zonder resultaat. Zo gaat het college iedere maand op wijkbezoek. Per bezoek hebben wijkbewoners samen gemiddeld meer dan 100 klachten en wensen. Een groot deel van die wensen wordt binnen enkele maanden opgelost.

- Ook in een volgend college van B en W moet de leefbaarheid in de wijken topprioriteit krijgen. Dit betekent dat het college maandelijks op wijkbezoek blijft gaan en dat er opnieuw een aparte wethouder voor wijkzaken komt. Bewoners moeten beter geïnformeerd worden over wat er wel of niet met hun opmerkingen gebeurt.
- Er moet meer geld komen voor resultaat op straat en minder voor beleid. De bewoner van Nijmegen moet nog meer centraal komen te staan en gemeentelijke bureaucratie moet nog verder worden teruggedrongen.

Bewoners betrekken bij de wijk

Door de collegebezoeken en wijkavonden worden bewoners meer bij de stad betrokken. Voor serieuze inspraak van bewoners is nu veel meer ruimte dan in het verleden. Een goed voorbeeld is de succesvolle meningspeiling over Plein 1944. Ook wijk- en bewonersorganisaties worden nu beter ondersteund en meer betrokken bij de ontwikkeling in hun wijk. Zo staan de wensen van bewoners centraal bij de invulling van de aanpak- en beheerplannen voor de wijk. Ook de SP zelf heeft met wijkquêtes actief meegeholpen om de mening van bewoners beter te laten doorklinken op het stadhuis. Zo werd in Meijhorst, Hillekensacker, Oosterhout, Malvert en Hatertse Hei de mening van bewoners gevraagd over hun eigen wijk. In Meijhorst en Hillekensacker heeft het SP-wijkonderzoek zelfs geleid tot de oprichting van een wijkcomité dat zich inzet voor een leefbare wijk en tot het oprichten van verscheidene zwerfvuilteams.

- De gemeente moet er alles aan doen om te zorgen dat iedere wijk een bewonersplatform of actief wijkcomité krijgt. Dat kan door bij wijkavonden actief mensen te organiseren voor hun eigen wijk.
- Jongeren en allochtonen zijn nu nog vaak te weinig betrokken bij zaken die de wijk aangaan. De gemeente gaat deze groepen actief benaderen zodat ook zij een positieve bijdrage kunnen leveren aan een leefbare en sociale wijk.
- Bewoners worden eerder, meer en beter dan nu betrokken bij plannen in hun wijk. Voordat officiële inspraakprocedures in gang worden gezet, moeten bewoners een stempel kunnen drukken op grote ingrepen in hun wijk. Grote beslissingen, zoals het Hart van Dukenburg, moeten samen met wijkbewoners worden genomen, zonodig via een wijkreferendum.
- De gemeente moet vaker via wijkquêtes alle bewoners naar hun mening vragen over belangrijke besluiten over de wijk. Op basis van de reacties worden besluiten zonodig aangepast.

Aanpak achterstallig onderhoud en overdadig groen

Dit college heeft door inzet van de SP meer geld uitgetrokken voor de verbetering van het onderhoud in de wijken. In het verleden waren er veel klachten over het functioneren van de Bel- en Herstellijn. Alle bureaucratie is nu overboord gegooid, waardoor er weer direct actie wordt ondernomen bij klachten. Elk stadsdeel heeft nu een wijkserVICETEAM van vier mensen gekregen. Deze stratenmakers en hoveniers zorgen ervoor dat alle eenvoudige problemen binnen twee dagen worden opgelost. Stoeptegels die scheef liggen door boomwortels zijn in de afgelopen twee jaar recht gelegd. Toch is er nog veel achterstallig onderhoud aan wegen, straten en pleinen. Dit geldt voor de wijken, maar ook voor doorgaande wegen en fietspaden.

In de afgelopen periode heeft het college 24 wijkbeheer plannen vastgesteld. Samen met wijkbewoners is besloten wat er moet gebeuren aan hun wijk op het gebied van schoon, heel en veilig. De belangrijkste klachten van de wijk worden aangepakt. Bij elk beheerplan krijgt de wijk er jaarlijks gemiddeld 30.000 euro bij voor verkeersveiligheid, groenonderhoud en kleine ingrepen voor verbetering van de woonomgeving. De wensenlijst van de meeste wijken is echter aanzienlijk langer.

- Er moet jaarlijks 3 miljoen euro extra bijkomen voor de aanpak van achterstallig onderhoud aan wegen, straten en pleinen en het beheer van de openbare ruimte. Dit onderhoud moet worden gecombineerd met ander onderhoud, zoals herinrichting van wegen en vernieuwing van het riool, zodat alles in een keer goed gebeurt en de straat maar een keer op de schop hoeft. Hierbij wordt ook rekening gehouden met gehandicapten aan de hand van de ‘checklist toegankelijkheid openbare ruimte’
- Het onderhoud aan de groenvoorzieningen in de wijk moet aanzienlijk worden verbeterd. Bewoners kunnen aangeven aan welk onderhoud zij prioriteit geven en worden betrokken bij herinrichting van het groen in de wijk.
- Aannemers die verantwoordelijk zijn voor het groenonderhoud worden voortaan veel beter gecontroleerd op de prestatie die ze leveren.

Nijmegen schoonste stad van Nederland, maar nog niet echt schoon

De afgelopen periode is er flink geïnvesteerd om de stad schoon te krijgen. Ondanks dat Nijmegen tot schoonste gemeente van Nederland is uitgeroepen, moet er nog veel gebeuren om alle wijken echt schoon te krijgen. De titel geeft overigens wel aan dat Nijmegen op de goede weg is. Zo zijn met de Dar scherpere afspraken gemaakt om de hele stad schoon te houden en heeft elk stadsdeel een eigen wijkveger gekregen. Deze wijkveger zorgt er voor dat vervuilde plekken in de wijk worden opgeruimd. Maar de werkwijze van de Dar kan nog stukken beter. Via stichting Dagloon ruimen daklozen zwerfvuil op in het centrum en andere wijken. Het aantal zwerfvuilteams is uitgebreid naar 120 en ruim 500 kinderen zijn lid van zo'n team als *buurtranger*. Afgelopen herfst zijn er in heel Nijmegen bijna 300 bladkorven geplaatst. Hierdoor kunnen buurtbewoners zelf een bijdrage leveren aan een schone straat.

Ondanks al die inspanning staan zwerfvuil, onkruid en hondenpoep nog steeds bovenaan in de ergeren top 10 Dit betekent dat er onorthodoxe maatregelen moeten komen. Zo is de hoge prijs van de groene vuilniszak nog steeds de grootste bron van vervuiling door het ontwijkgedrag dat de zak in de hand werkt. Bij de vorige coalitieonderhandelingen zijn we er niet in geslaagd om de prijs van de vuilniszak drastisch te verlagen. Daarnaast staan nu nergens grote afvalbakken in Nijmegen, omdat de vrees terecht is dat hier veel huisvuil in zal belanden.

- Om zwerfvuil en het dumpen van afval tegen te gaan, wordt de groene vuilniszak veel goedkoper. Dat betekent wel dat de afvalstoffenheffing iets omhoog gaat, maar ook dat de stad aanzienlijk schoner wordt.
- De gezamenlijke GFT-containers bij hoogbouw en bovenwoningen verdwijnen omdat deze nu een bron van vervuiling zijn. De inhoud van de containers is nu zo vervuild dat dit direct op de grote hoop bij het gewone afval wordt gestort. Iedereen krijgt een eigen GFT-bak (city bin) om groente-, fruit- en tuinafval te scheiden.
- Elke wijk krijgt jaarlijks een grofvuil dag. Zo kan iedereen zonder auto zijn grofvuil eenvoudig kwijt en wordt dumping in de buurt voorkomen.
- Langs schoolroutes en op alle ontmoetingsplaatsen in de wijk komen grote afvalbakken zodat iedereen klein restafval makkelijk kwijt kan. De bakken worden regelmatig geleegd.
- Bij klachten over hoog opgroeiend onkruid wordt direct ingegrepen. Wijkbewoners die zich aantoonbaar actief inspannen voor een schone wijk, moeten binnen een dag op hun wenken worden bediend.
- Overlast van hondenpoep wordt bestreden door in elke wijk goede voorzieningen aan te leggen. Als er voldoende poepvelden zijn, worden hondeneigenaren verantwoordelijk gesteld voor de uitwerpselen van hun viervoeter. Het wordt verboden om honden op straat te laten poepen.

Aanpak problemen leefbaarheid

In de afgelopen periode heeft het college tien ‘wijkenaanpak plannen’ in uitvoering gebracht. Daarmee worden concrete leefbaarheidsproblemen aangepakt. In Hatert, Willemskwartier, Wolfskuil, Waterkwartier, Binnenstad, Spoorbuurt, Gildenkamp, Voorstenkamp, Zwanenveld en Benedenstad zijn al concrete resultaten zichtbaar. Toch blijven nog tal van problemen liggen, dit omdat er domweg te weinig geld beschikbaar is voor wijkaanpak.

- Voor de concrete aanpak van leefbaarheidsproblemen in de wijken wordt jaarlijks een half miljoen euro extra uitgetrokken. Dit komt neer op 12.500 euro per wijk.

Veiligheid, juist in de wijken

De gemeente heeft in de afgelopen periode 20 extra toezichthouders aangesteld. Deze houden toezicht in de wijken, lossen problemen zelf op en geven zonodig klachten van bewoners door aan de politie. Zo wordt overlast in wijken effectief bestreden. Op herhaaldelijk aandringen van de SP worden veelplegers nu stevig aangepakt. Resultaat: het aantal inbraken en diefstallen is aanzienlijk verminderd. Ook worden overlastgevendende drugsbanden in woonwijken niet langer getolereerd.

- We gaan door met de harde aanpak van veelplegers. Ook straatdealers vallen onder deze categorie en verdienen een stevig lik op stuk beleid. De maatschappelijke reïntegratie van ex-gedetineerden/verslaafden moet veel beter. Alleen dan is draaideurcriminaliteit te voorkomen.
- De politie moet voortaan direct ingrijpen bij klachten over drugsbanden en wietplantages in de wijk. Indien nodig en mogelijk vindt huisuitzetting plaats.
- Overlast van probleemgezinnen wordt in de kiem gesmoord door vroegtijdige adequate hulpverlening en zonodig ingrijpen van politie. Doelstelling is om problemen op te lossen en huisuitzetting te voorkomen. Huisuitzetting vindt pas plaats als de hulpverlening geen uitkomst biedt en het gezin in de buurt niet meer te handhaven is. Ze krijgen dan een tweede kans met begeleid wonen elders.
- Er is geen pardon voor harde criminelen die hun woonomgeving terroriseren. Zodra mogelijk worden zij hun huis uitgezet.
- Het werkterrein van toezichthouders moet verder worden uitgebreid. Zij moeten (bestuurlijke) boetes kunnen uitdelen aan overtreeders.
- De sociale functie van de politie wordt in ere hersteld. De politie-inzet beperken tot repressief handelen en uitschrijven van bonnen draagt onvoldoende bij aan het voorkomen van problemen. Door preventief handelen kan de politie maatschappelijk effectiever werken.
- De gemeente gaat alles in het werk stellen om grootschalige vuurwerkopslag in woonwijken tegen te gaan. Er moet aangedrongen worden op aanpassing van de landelijke wetgeving zodat grootschalige vuurwerkopslag echt uit de woonwijk verbannen kan worden. Lokaal dient er scherper gecontroleerd te worden op huidige vergunningeisen.

Goede voorzieningen in de wijken

In de afgelopen collegeperiode is er niet bezuinigd op wijkvoorzieningen, ondanks miljoenenbezuinigingen van het Rijk. Waar andere gemeenten snijden in voorzieningen in de wijken, bouwen wij juist nieuwe voorzieningen op. Zo is op initiatief van de SP de gesloten dependance burgerzaken in Dukenburg weer heropend in Meijhorst. In Hatert, Neerbosch-Oost en Hengstdal en Oosterhout hebben jongeren nu een eigen plek. Na een zieltoegend bestaan is de jongerenboerderij in Meijhorst nieuw leven ingeblazen. Op initiatief van de SP openen we een jeugdthuis in het Willemskwartier.

Ook voor de kleintjes hebben we veel bereikt. Voor het eerst hebben alle kinderen in Nijmegen nu een mooie speeltuin in de buurt. In totaal zijn 65 speeltuintjes nieuw aangelegd of grondig gerenoveerd. In het Julianapark is het eerste Nijmeegse skatepark gerealiseerd. Voor jongeren zijn er speelvoorzieningen bijgekomen en voor voor ouderen zijn er jeux de boulesbanen aangelegd of opgeknapt.

- De gemeente gaat door met het aanleggen en verbeteren van wijkvoorzieningen als de bevolking er om vraagt. Betrokkenen moeten altijd kunnen meedenken en meebeslissen over de concrete invulling van hun eigen voorziening.

Werk en inkomen

Leefbare stad beste garantie voor werkgelegenheid

Werkgelegenheid in een stad hangt in sterke mate af van de economische ontwikkeling in Nederland. Wel blijkt uit verschillende onderzoeken dat een leefbare stad de belangrijkste factor is voor bedrijven om zich ergens te vestigen. Goede en betaalbare woningen, schone en veilige wijken en een bruisende stad waarin op cultureel gebied van alles te beleven is: dit samen is de beste garantie voor werkgelegenheid op lange termijn. Daarnaast is het zaak dat de stad goed bereikbaar is, er voldoende bedrijfsterreinen beschikbaar zijn, en het beroepsonderwijs veel meer dan nu gekoppeld wordt aan de dagelijkse praktijk op de werkvloer.

Mede door inzet van de SP heeft dit college de economische koers van Nijmegen drastisch verlegd. Nijmegen richt zich niet langer op de kantorenmarkt, waar veel leegstand is, en op de logistieke sector met veel ruimtegebruik en relatief weinig werkgelegenheid zoals in Bijsterhuizen. Met de ontwikkeling van het ruimte en geldverslindende MTC (multimodaal transportcentrum) bij Valburg is radicaal gestopt. Nu zet Nijmegen in op de kennisintensieve sector (met als speerpunt gezondheidszorg) en op industriële bedrijvigheid gekoppeld aan moderne technologie. Voorbeelden hiervan zijn het Radboud Ziekenhuis (Health Valley) en Philips. De koppeling van moderne technologie aan productie geeft op lange termijn de beste garantie op werk voor mensen met een lager opleidingsniveau.

- Het college van B en W gaat door met de vele bedrijfsbezoeken om gehoor te geven aan concrete noden en wensen van het Nijmeegse bedrijfsleven.
- Het nieuwe gemeentelijk bedrijvenloket is een groot succes en wordt uitgebreid om de dienstverlening aan bedrijven nog verder te verbeteren.
- Actief werft de gemeente alleen nog maar kennisintensieve bedrijven en industriële bedrijven die hun productie koppelen aan hoogwaardige technologie. Werving vindt altijd plaats samen met Nijmeegse bedrijven die hun kennis en ervaring willen inzetten ten behoeve van de stad. Andere bedrijven blijven natuurlijk van harte welkom in Nijmegen.
- Langs de A15 (bij Oosterhout/Ressen) komt een nieuw bedrijventerrein. Huidige bedrijventerreinen worden opgeknapt en beter gebruikt zodat we voorlopig geen nieuwe (grootschalige) bedrijven terreinen hoeven te ontwikkelen.
- Samen met het bedrijfsleven en beroepsonderwijs wordt een opleidingsverbond gesloten zodat er voldoende geschikte stageplaatsen en leerwerktrajecten komen voor scholieren en (voortijdig) schoolverlaters.
- Samen met gevestigde bedrijven in Nijmegen worden nieuwe initiatieven ontwikkeld om meer innovatiecentra voor starters te ontwikkelen en te faciliteren (vergelijkbaar met Mercator op het universiteitsterrein). Daarnaast moet er meer betaalbare en representatieve ruimte komen voor startende ondernemers.
- De bereikbaarheid van de stad wordt verbeterd door de realisering van de stadsbrug.
- Een moderne stad beschikt over moderne infrastructuur. Daarom wordt in heel Nijmegen een glasvezelnetwerk aangelegd dat uiteindelijk voor alle huishoudens beschikbaar is. Om te beginnen wordt de Waalsprong een volledige glasvezelwijk.

Investeer in wijk economie

Dit college heeft van wijk economie een belangrijk speerpunt gemaakt. Door inbreng van de SP wordt bekeken hoe kleine zelfstandigen in de wijk kunnen overleven. Dit is met name belangrijk voor oudere wijkbewoners. Daarom heeft de SP ervoor gepleit om seniorenwoningen dichtbij wijkvoorzieningen te plaatsen. Hierdoor snijdt het mes aan twee kanten. Winkels krijgen meer publiek en ouderen kunnen langer zelfstandig blijven wonen.

- Nijmegen moet blijven inzetten op grotere overlevingskansen voor kleinere winkeliers, zodat het voorzieningenpeil op niveau blijft - met name voor oudere wijkbewoners. Dat kan door de bouw van extra (senioren-)woningen in de buurt van winkelvoorzieningen en door te blijven investeren in schone, veilige en leefbare wijken.

- De gemeente moet kiezen voor spreiding van winkelvoorzieningen in de wijk. Alleen als dit economisch echt niet haalbaar is, kan worden gekozen voor samenvoeging en concentratie.
- In (woon)wijken komt meer ruimte en steun voor kleine ondernemingen.

Sterke centrummarkt en impuls voor wijkmarkten

Door inzet van de SP is het goedkopere buskaartje van twee euro (KAN-retourtje) voor de weekenden en alle werkdagen na de spits ingevoerd. Dit is goed voor het openbaar vervoer, maar heeft ook een positief effect op het bezoek aan de centrummarkt. Daarnaast heeft de SP zich sterk gemaakt voor het in stand houden van de wijkmarkten. Hoewel wijkmarkten steeds minder bezoekers trekken, is dit nog steeds een belangrijke voorziening voor de wijk.

- Op marktdagen gaat de bus straks ook over de Burchtstraat rijden waardoor een andere opstelling van de markt noodzakelijk is. Na herinrichting van Plein'44 is dat zeker haalbaar. Per saldo zijn daarmee het openbaar vervoer, het centrum en de markt goed geholpen. Immers het omrijden van de bus op marktdagen maakt het hele centrum en de markt nu minder goed bereikbaar en kost het openbaar vervoer op jaarbasis bijna een miljoen euro.
- Met een uitgebreider en meer gevarieerd aanbod willen we wijkmarkten nieuw leven inblazen. Door een standplek op de goedlopende centrummarkt te koppelen aan een standplek op een wijkmarkt geven we een nieuwe impuls aan de wijkmarkten.

Werk voor iedereen, om te beginnen voor alle jongeren

In Nijmegen blijkt dat de groei van werkgelegenheid geen direct verband heeft met het aantal bijstandsgerechtigden. Waar Nijmegen goed scoort in werkgelegenheidsgroei, scoort Nijmegen relatief slecht met het aantal bijstandsgerechtigden. Dit komt omdat de arbeidsmarkt vooral regionaal georiënteerd is waardoor nieuwe banen in Nijmegen niet door mensen uit Nijmegen worden opgevuld. Met de nieuwe Wet Werk en Bijstand (bedacht door Paars en ingevoerd door Balkenende II) zijn gemeenten nu volledig verantwoordelijk gemaakt voor het aantal uitkeringsgerechtigden in hun stad. Met dit wurgcontract worden steden voor miljoenen gestraft als ze slechter scoren dan gemiddeld. Scoren ze beter dan hebben ze een jaartje voordeel. Vervolgens verdampt dit voordeel weer omdat andere steden ook meer mensen aan het werk krijgen. Voor Nijmegen dreigt nu een miljoenen tekort op de uitkeringen. De belangrijkste opgave voor de komende jaren is om de instroom aan uitkeringsgerechtigden te minimaliseren en de uitstroom te maximaliseren. Een echte ramp is de groeiende werkloosheid onder jongeren. De aanpak hiervan heeft voor de SP topprioriteit.

In de praktijk blijkt dat de gemeente en het CWI (Centrum voor Werk en Inkomen) slecht in staat zijn om voor beschikbare banen snel geschikte mensen te vinden. Ook particuliere reïntegratiebureaus bieden daarvoor niet de oplossing. Voor elke werkloze die zij aan het werk krijgen is de gemeente gemiddeld zo'n 30.000 euro kwijt. Alle reden om zelf de arbeidsbemiddeling en reïntegratie goed ter hand te nemen, zodat er weer minstens dezelfde resultaten worden geboekt als vóór de verplichte privatisering van de reïntegratiebureaus. Schrijnend is wel dat Nijmegen haar eigen (relatief goed werkende) reïntegratiebureau Waalwerk eerst verplicht moest ontmantelen, om nu weer van het kabinet de ruimte te krijgen de reïntegratie zelf ter hand te nemen.

- Voor jongeren tot en met 27 jaar garandeert de gemeente werk betaald volgens CAO-norm of een opleiding tot een minimale startkwalificatie. Deze garantie op werk betekent ook een plicht tot werken voor wie daartoe in staat is. Uitgesloten van de arbeidsplicht zijn jongeren die om medische of sociale redenen niet in staat zijn te werken. Samen met het bedrijfsleven en de onderwijsinstellingen worden afspraken gemaakt om deze werk- (en opleidings-)garantie daadwerkelijk waar te maken. Bij succesvol beleid wordt leeftijdsgrens waarop de gemeente werk garandeert verder opgetrokken.
- De miljoenenverslindende reïntegratiebureaus worden buiten de deur gezet. Nijmegen gaat weer zelf aan de slag met arbeidsbemiddeling en reïntegratie. Alle bureaucratie en onzinnige reïntegratietrajecten gaan overboord en maken plaats voor *jobhunters*. Deze gaan in dienst van de gemeente werken en zijn kind aan huis bij bedrijven in Nijmegen en de regio. Deze banenjagers gaan op jacht naar banen en leveren snel geschikt personeel. Zij worden afgerekend op resultaat en krijgen ook de verantwoordelijkheid voor de nazorg naar bedrijven.
- Uitkeringsgerechtigden mogen voortaan hun eigen reïntegratietraject indienen. Immers hoe gemotiveerder zij zijn om snel aan het werk te komen, hoe groter de kans op succes.

- Met Nijmeegse bedrijven worden afspraken gemaakt om nieuwe banen te bezetten met Nijmeegse werkzoekenden.
- Bij aanbesteding van werk door de gemeente worden indien mogelijk aanvullende eisen gesteld met betrekking tot werk(gelegenheid) voor de Nijmeegse bevolking.
- De gemeente als opdrachtgever geeft meer kleinere (lokale) ondernemingen een serieuze kans als zij meedingen naar gemeentelijke opdrachten.

Stop bezuiniging op gesubsidieerde arbeid

De Haagse bezuiniging op de gesubsidieerde arbeid heeft in Nijmegen geleid tot een verlies van meer dan 1000 gesubsidieerde banen en een vershraling van de sociale infrastructuur. Inmiddels zijn er in Nijmegen meer banen verdwenen dan strikt noodzakelijk is. Bovendien wordt een deel van de WIW-ers en ID-ers nog steeds onderbetaald. En dit in de wetenschap dat Nijmegen een jaar geleden nog 9 miljoen euro overhield op het reïntegratiebudget voor werkzoekenden.

- Op de ‘oude’ gesubsidieerde arbeid wordt niet verder bezuinigd. Alle bestaande banen blijven vanaf nu overeind. Daarnaast worden er 500 nieuwe werkervaringsplaatsen gerealiseerd.
- Alle WIW-ers krijgen zo snel mogelijk het wettelijk maximum van 120 procent van het minimumloon.
- Alle ID-ers krijgen zo snel mogelijk het wettelijk maximum van 130 procent van het minimumloon voor een 32-urige werkweek.
- Er komt een vaste ombudsman/vrouw voor reïntegratie, WIW en ID.

Meldpunt uitbuiting

Sectoren als de bouw, tuinbouw, vervoer en horeca worden momenteel overspoeld door met name mensen uit Polen. Zij werken vaak onder schrijnende arbeidsomstandigheden en voor lonen die ver onder de Nederlandse minimum CAO-norm liggen. Deze vorm van oneerlijke concurrentie holt de Nederlandse werkgelegenheid uit en leidt tot afbraak van sociale minimumnormen waar in Nederland honderd jaar voor gestreden is. Dat is de Oost-Europese werkzoekenden overigens niet kwalijk te nemen. Zij werken ook voor een betere toekomst voor hun kinderen.

De overheid dient opdrachtgevers verantwoordelijk te stellen voor deze wantoestanden. Alle EU-burgers mogen in Nijmegen komen werken, maar dan wel onder dezelfde arbeidsomstandigheden en voorwaarden die hier voor iedereen gelden.

- De gemeente Nijmegen opent een ‘meldpunt uitbuiting’ waar burgers tips kunnen geven over werksituaties waarbij de sociale minimumnorm ontdoken wordt en waar de arbeidsomstandigheden niet in de haak zijn. De gemeente schakelt de arbeidsinspectie in en controleert of er aan de ongewenste situatie een eind is gemaakt.

Sociale zekerheid en zorg

Offensief tegen armoede en uitsluiting

Onder Balkenende II is de kloof tussen arm en rijk verder gegroeid. Volgens het SCP (Sociaal Cultureel Planbureau) leeft inmiddels 15 procent van Nederlandse bevolking onder de armoedegrens. Het aantal mensen dat in de financiële problemen raakt, groeit momenteel schrikbarend. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat kinderen die opgroeien in armoede op tal van terreinen een achterstand oplopen die ze later niet meer kunnen inhalen. Deze schande is helaas op lokaal niveau niet uit te wissen. De gemeente moet erkennen dat gemeentelijke minimabeleid via de bijzondere bijstand en andere armoederegelingen onvoldoende bijdraagt aan het structureel oplossen van armoede.

- Nijmegen moet samen met andere gemeenten een offensief starten tegen armoede en uitsluiting. Bij Kabinet en Tweede Kamer moet gepleit worden voor een verhoging van het minimumloon en de daaraan gekoppelde uitkeringen, om te beginnen met 10 procent extra netto besteedbaar in de komende vier jaar.

Meer geld voor minimabeleid, minder voor bureaucratie

In de afgelopen raadsperiode heeft Nijmegen van het Rijk 3,1 miljoen euro minder gekregen voor de bijzondere bijstand. Ondanks deze enorme korting hebben we het gemeentelijk minimabeleid volledig overeind gehouden. Dit door te bezuinigen op de uitvoeringskosten van de sociale dienst en door elders op de begroting vooral te snijden in bureaucratie. Het maandelijkse inkomstenbriefje is afgeschaft en er is weer een vrijlatingsregeling voor alle uitkeringsgerechtigden die bijverdienen

Met de Wet Werk en Bijstand (WWB) geeft het Rijk nauwelijks ruimte aan gemeenten om bijzondere bijstand te geven aan categorieën uitkeringsgerechtigden. Iedereen moet weer individueel bijzondere bijstand aanvragen. Gevolg: veel mensen krijgen niet waar ze recht op hebben en enorme bureaucratiese kosten. Elke euro bijzondere bijstand kost namelijk bijna één euro aan een ambtenaar die moet controleren of iemand wel recht heeft op geld. De kunst is om zoveel mogelijk mensen toch een vast bedrag te geven, tegen zo laag mogelijke bureaucratiese kosten.

- De collectieve ziektekostenverzekering voor uitkeringsgerechtigden blijft in stand, ook nu de kosten voor zorgverzekeringen explosief gestegen zijn door het nieuwe zorgstelsel van het kabinet. Deze verzekering wordt ook aangeboden aan alle andere inwoners van Nijmegen.
- Voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten blijft de categorale bijstand bestaan.
- Er komt een schoolfonds, een sportfonds en een cultuur-educatiefonds voor alle gezinnen met schoolgaande kinderen die kwijtschelding krijgen voor gemeentelijke belastingen. Met het schoolfonds krijgen ouders een tegemoetkoming op de aanschaf van boeken, aanvullende leermiddelen, excursies en andere schoolfestiviteiten. Scholen in het basisonderwijs geven een korting van 50 euro per kind en het voortgezet onderwijs een korting van 100 euro per kind. Sportclubs en instellingen voor cultuureducatie (zoals de Lindenberg) geven een korting van 50 euro per kind. De kosten worden op eenvoudige wijze gedeclareerd bij de gemeente.
- De gemeente maakt veel meer reclame voor de huidige 'geld terug regeling' die als vervanger dient voor de Nijmegen Pas.
- Mensen die aankloppen voor bijzondere bijstand komen eerder in aanmerking voor bijstand-om-niet in plaats van leenbijstand. Voorkomen moet worden dat minima zich in de schulden steken.
- De wachtlijsten bij de Gemeentelijke Kredietbank worden weggewerkt en komen niet meer terug.

Zorgen over zorg

Met de invoering van de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) krijgen gemeenten de verantwoordelijkheid om een deel van de voormalige AWBZ en de thuiszorg op lokaal niveau uit te voeren. Ook de Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG) wordt onder de WMO geschoven. Zoals gebruikelijk geeft het Rijk te weinig geld om de zorgplicht op een fatsoenlijke manier uit te voeren. Gevolg: een verdere verschraling van het zorgpakket en gemeentelijke willekeur. Alle redenen voor de SP om ons landelijk en lokaal tegen deze WMO te verzetten.

Gemeentelijk moeten we het voorlopig met deze realiteit doen en zullen we alles op alles zetten om de nadelige gevolgen van de WMO zoveel mogelijk te beperken. Uitgangspunt daarbij is dat Nijmegen de meest sociale uitvoering van de WMO van Nederland krijgt. Voor de SP zijn daarbij de volgende uitgangspunten van belang:

- Voorzieningen blijven zoveel mogelijk op het huidige niveau
- De inkomensafhankelijke bijdragen moeten zo laag mogelijk zijn, de sterkste schouders dragen wel de zwaarste lasten.
- Collectief regelen wat collectief goedkoper kan met in achtname van de keuzevrijheid van gebruiker
- Meer aandacht voor preventie
- Patiënten- en belangenorganisaties worden maximaal betrokken bij de ontwikkeling van lokale invulling WMO, de voorbereiding, uitvoering en evaluatie hiervan.

Positie gehandicapten niet verder uithollen

De positie van gehandicapten staat onder druk. De invoering van de WVG (Wet Voorzieningen Gehandicapten) was al een forse adering door de halvering van de vergoeding voor vervoerskosten. Met name door inzet van de SP zijn vergaande bezuinigingen op het pakket van de WVG grotendeels afgewenteld. Zo is de vervoerskostenvergoeding op peil gebleven, al worden gehandicapten nu wel verplicht bonnetjes te verzamelen om hun vervoerskosten te declareren. Door de invoering van de WMO verdwijnt de WVG. Dit mag geen verdere uitholling van de positie van gehandicapten betekenen.

- Individuele vervoerskostenvergoeding blijft op het huidige niveau en wordt jaarlijks verhoogd met de kostenstijging van het vervoer.
- Gehandicapten moeten keuzevrijheid houden voor hun vervoersvorm.
- Geen verdere uitholling van de gemeentelijke bijdrage en de breedte van het pakket aan individuele woningaanpassingen, rolstoelen, aangepaste auto's en andere vervoers- en sportvoorzieningen.
- De gemeente dient scherp toe te zien op de dienstverlening van de Regiotaxi. Eventuele boetes voor vervoerder dienen uitgekeerd te worden aan gedupeerde reizigers van de Regiotaxi.
- De openbare ruimte wordt voor gehandicapten toegankelijk gemaakt aan de hand van de 'checklist toegankelijkheid openbare ruimte'.
- Alle trottoirs moeten binnen tien jaar worden voorzien van een afrit op de hoeken zodat mensen met een rolstoel, rollator of kinderwagen gemakkelijk kunnen oversteken.
- De gemeente zorgt ervoor dat alle openbare gebouwen toegankelijk zijn. Daarnaast moeten alle sportgelegenheden ook bruikbaar zijn voor mensen met een handicap.
- De gemeente verstrekt aan mensen met een handicap geschikte voorzieningen zodat zij ook kunnen sporten en stimuleert sportclubs om mensen met een handicap te faciliteren.

Steunpunt mantelzorg

De gezondheidszorg en thuiszorg in Nederland zouden direct door het ijs zakken zonder de vele mantelzorgers die de (langdurige) zorg voor een familielid of kennis op zich nemen. Mantelzorgers verdienen niet alleen een pluim, maar ook betere ondersteuning.

- De gemeente neemt het voortouw bij het opzetten van een Steunpunt Mantelzorg, dat erg laagdrempelig informatie en ondersteuning biedt aan mantelzorgers en dat een functie heeft in het signaleren van problemen waarmee mantelzorgers te maken krijgen.

Daklozen onder dak en perspectief voor drugsverslaafden

Daklozen, drugsverslaafden en psychiatrisch patiënten behoren tot de randgroeperingen van de samenleving. Daar komt bij dat veel van deze mensen vaak met meerdere problemen kampen, te weten drugs- en/of alcoholverslaafd, psychiatrie en dakloosheid. Door rijksbeleid is er een groot gebrek aan plaatsen in afkickcentra, psychiatrische opvang en aan maatschappelijke begeleiding. Daardoor is het aantal verslaafden dat terugkeert in de maatschappij en weer een zelfstandig leven kan leiden minimaal. Dit alles gebeurt in de wetenschap dat elke criminele verslaafde de samenleving een half miljoen euro per jaar kost. Alleen dit is al reden genoeg om dit probleem serieus aan te pakken. Inmiddels kan de gemeente geld van het Rijk krijgen voor medische drugsverstrekking aan een groep van 25 verslaafden. Ook voor deze groep krijgt de gemeente te weinig geld om hun problemen echt effectief aan te pakken.

- Het roer bij de verslavingszorg moet radicaal om. Er moet een eind komen aan het beleid van pappen en nathouden. Hoofddoelstelling van de verslavingszorg moet zijn: afkicken en het bieden van perspectief op een leven zonder drugs. Indien dit bij langdurig verslaafden (nog) te hoog gegrepen is, moet de inzet zijn: stabilisering van hun toestand zodat ze redelijk sociaal kunnen functioneren. Dat kan alleen als de rijksoverheid zorgt voor uitbreiding van afkickcentra, motivatie centra en psychiatrische opvang. Nijmegen start samen met andere gemeenten een offensief richting Den Haag om de verslavingsproblematiek effectief aan te pakken.
- Vanuit de gemeente komt er meer aandacht voor intensieve (na-)zorg waarbij het bieden van huisvesting (zelfstandig of onder begeleiding), scholing en werk het belangrijkste is. Alleen bij succes vol beleid op al deze terreinen is het aantal daklozen sterk terug te brengen.
- Voor (betaalde) dagbesteding van verslaafde daklozen dient Bureau Dagloon een volwaardige positie te krijgen.

Zorg voor probleemgezinnen

Het aantal huisuitzettingen is de laatste jaren schrikbarend gestegen. Alleen in Nijmegen worden jaarlijks minstens 130 gezinnen op straat gezet. In het overgrote deel van de gevallen gaat het om mensen die hun huur niet meer kunnen betalen en daarnaast vaak met psychische of sociale problemen kampen. Deze gezinnen hebben vaak zelf een groot probleem en zijn geregeld ook een probleem voor hun directe woonomgeving.

Door vroegtijdig ingrijpen en adequate zorg voor deze gezinnen kan het overgrote deel van de huisuitzettingen voorkomen worden. Maar juist daaraan ontbreekt het vaak. Er wordt pas ingegrepen als het al veel te laat is. Bovendien werken verschillende zorginstellingen naast elkaar en niet zelden tegen elkaar met hetzelfde gezin.

- Om vroegtijdig in te grijpen bij probleemgezinnen krijgt het Meldpunt Bijzondere Zorg voldoende middelen. Het meldpunt voert de regie over de zorg waardoor het gezin exact die hulpverlening krijgt die nodig is om problemen echt op te lossen. Huisuitzetting vindt pas plaats als de hulpverlening geen uitkomst meer biedt en het gezin in de buurt niet meer te handhaven is. Ze krijgen dan een tweede kans met begeleid wonen elders.

Speciale aandacht voor dakloze jongeren

In Nijmegen lopen naar schatting zo'n 200 dak- en thuisloze jongeren rond. Er is een toename van jongeren onder de 18 jaar, het aantal meisjes en het aantal jongeren met een psychische beperking. Belangrijkste oorzaak van de toename is vooral de onmogelijkheid om via Entree aan een betaalbare huurwoning te komen. Deze ontwikkeling is onacceptabel en moet met kracht bestreden worden. Dit kan door:

- Het aanbod van goedkopere huurwoningen voor jongeren te vergroten.
- De hulpverlening beter op elkaar af te stemmen zodat de verschillende organisaties beter dan nu samenwerken.
- Het vaker inzetten van straathoekwerkers om een zo goed mogelijk contact met deze jongeren te behouden.

Wonen en stedelijke ontwikkeling

Meer betaalbare huurwoningen NU

De woningnood onder starters en mensen met een laag- of middeninkomen is nog steeds schrikbarend groot. Door stevige inzet van de SP is in de afgelopen periode van alle nog te bouwen woningen 40 procent een betaalbare woning (huur of koop). Dit was belangrijke winst ten opzichte van de voorgaande periode, maar nog absoluut onvoldoende om de woningnood op te lossen. Omdat er in dezelfde periode bijna net zoveel betaalbare huurwoningen zijn gesloopt en verkocht, zijn er per saldo nauwelijks betaalbare huurwoningen bijgekomen. Nijmegen steekt daarbij wellicht positief af bij andere steden, maar als we echt iets willen doen aan de woningnood dan moet dat voor de komende tijd anders.

- Van alle nieuw te bouwen woningen in Nijmegen moet 40 procent een betaalbare huurwoning zijn en daarnaast moet voor iedere gesloopte of verkochte huurwoning tenminste één nieuwe betaalbare huurwoning terugkomen.
- Nieuwe betaalbare huurwoningen moeten over de hele stad gespreid worden, zodat alle wijken toegankelijk zijn voor alle inkomensgroepen.
- Met woningcorporaties worden hierover harde prestatieafspraken gemaakt.

Niet slopen en verkopen maar handhaven betaalbare huurwoningen

Dat woningcorporaties willen slopen is vanuit hun eigen portemonnee geredeneerd heel begrijpelijk. Een goede renovatie kost veel geld terwijl daar maar een beperkte huurverhoging tegenover staat en het risico aanwezig blijft dat ze hun probleemgezinnen niet kwijtraken. Slopen levert daarentegen gegarandeerd bijna twee keer zoveel huur op en men is er vrijwel zeker van dat ze van hun problemen af zijn. Bovendien wordt er ook nog goed geld verdiend aan de koopwoningen die er gedeeltelijk voor in de plaats komen. Tel uit je winst. Dat is leuk voor de corporatie, goed voor het stukje wijk dat is geherstructureerd, maar per saldo slecht voor de samenleving als geheel. Het resultaat is immers verdere inkrimping van het betaalbare woningbestand en daarmee concentratie van problemen elders. Want in elke wijk waar betaalbare huurwoningen zijn gesloopt kwamen er minder betaalbare huurwoningen voor terug. Woningcorporaties hebben vaak drie argumenten voor sloop: de woningen zijn te klein, ze zijn slecht en moeilijk verhuurbaar (de buurt is verloederd). In de praktijk zijn dat drogredenen. Woningen zijn inderdaad vaak klein en daarmee niet geschikt voor grote gezinnen. Maar starters, ouderen en stelletjes zonder kinderen hebben vaak helemaal geen behoefte aan een grote dure woning. Het onderhoud aan de woningen is inderdaad vaak slecht. Dat komt vooral omdat veel woningen slecht gerenoveerd zijn en de corporatie zijn normale onderhoudsplicht niet fatsoenlijk nakomt. En inderdaad is de buurt vaak verloederd omdat er (teveel) probleemgezinnen en criminelen zijn komen wonen. Maar daarvoor hoef je toch geen huizen te slopen? Als die mensen straks ergens anders wonen, moet die buurt dan ook weer tegen de vlakte? De SP pleit voor een andere huisvestingspolitiek:

- Inzet van de gemeente moet zijn om zoveel mogelijk betaalbare huurwoningen te behoeden voor sloop. Woningcorporaties dienen hun onderhoudsplicht na te komen en renovatie moet veel vaker dan nu een serieuze optie zijn.
- Sloop van huurwoningen kan op kleine schaal doorgaan als de woningen zeer slecht zijn, minstens tweederde van de bewoners er volmondig mee instemt en er overeenstemming is over een sociaal plan tussen huurders en corporatie. Verder moeten er gegarandeerd evenveel nieuwe betaalbare woningen (elders) voor worden teruggebouwd.
- Sloop of verkoop van woningen kan ook plaatsvinden als middel om meer gemengde wijken te realiseren. Maar dan alleen onder de strikte voorwaarde dat er (elders) evenveel nieuwe betaalbare huurwoningen voor in de plaats komen.
- Sociale huurwoningen worden bij voorkeur verkocht als maatschappelijk gebonden eigendom om speculatie en prijsopdrijving te voorkomen. Woningcorporaties hebben het recht en de plicht om een verkochte huurwoning terug te kopen.
- De gemeente maakt over al deze punten concrete afspraken met woningcorporaties.

Stop de huurexplosie

Het kabinet Balkenende wil dat de prijs van 20 procent van de huurwoningen komende jaren geliberaliseerd wordt. Dit betekent dat in Nijmegen 6.000 huurders die nu nog een goede bescherming genieten tegen ongelimiteerde huurverhogingen, straks slechts de keuze hebben tussen betalen of verkassen. Met name de huren in gewilde wijken mogen van dit kabinet explosief stijgen. Alleen gemeenten kunnen nog een stokje steken voor deze huurexplosie.

- Woningcorporaties worden aangesproken op hun sociale doelstelling. Met elke corporatie worden harde prestatie-afspraken gemaakt over het te voeren huurbeleid. Sociaal huurbeleid wordt beloofd door een corporatie mee te laten doen aan nieuwbouwprojecten. Voert een woningcorporatie a-sociaal beleid, dan krijgt die in Nijmegen geen voet meer aan de grond.

Ouderen verdienen een passende woning

Nederland is aan het verzilveren. Steeds meer ouderen blijven langer zelfstandig wonen. Dit is een prima ontwikkeling want dat betekent dat ouderen langer gezond blijven. Maar de woning waar de kinderen zijn opgegroeid en inmiddels uitgevlogen, is wel vaak aan de grote kant. Veel ouderen willen graag wat kleiner wonen in hun eigen buurt, dicht bij voorzieningen, maar wel voor een redelijke prijs.

- Komende vier jaar moeten over heel Nijmegen minstens 1000 betaalbare rolstoeltoegankelijke huurwoningen worden gebouwd voor senioren en mensen met een handicap. Deze woningen moeten dicht bij wijk- en zorgvoorzieningen komen zodat ouderen zolang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.
- De gemeente neemt een voortrekkersrol om wonen, zorg en welzijn in de wijk te sturen. Met woningcorporaties en zorginstellingen worden harde afspraken gemaakt om voldoende (senioren/zorg)woningen en zorgvoorzieningen verspreid over de stad te realiseren.
- Bij nieuwbouwplannen in de wijk moet in eerste instantie gekeken worden naar de woonwensen van oudere wijkbewoners zodat maximale doorstroming binnen de wijk bevorderd wordt
- Ouderen uit de wijk krijgen voorrang bij verhuizing naar een seniorenwoning in hun eigen wijk.
- Ook in de Waalsprong moet meer gebouwd worden voor de oudere Nijmegenaar.

Definitief einde aan kamernood bij studenten

Nijmegen is een onderwijsstad. Met een groot Regionaal Opleidings Centrum (ROC), de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN) en de Radboud Universiteit Nijmegen heeft de gemeente veel studenten binnen haar stadsgrenzen. Deze moeten ergens wonen. Met de SSHN (Stichting Studenten Huisvesting Nijmegen) is afgesproken dat er 1000 nieuwe studentenkamers bijkomen. Ondanks de bouw van een nieuw studentencomplex en de voorzieningen in Lent is er nog steeds een gebrek aan kamers. SSHN richt zich vooral op eerste jaars studenten zonder kamer. Wie niet snel een kamer vindt is nu vaak overgeleverd aan huisjesmelkers.

- De gemeente moet samen met SSHN nog eens 1000 extra studentenkamers realiseren. Dit kan door tijdelijke woningen te bouwen zoals in Lent, maar ook door de bouw van extra permanente studentencomplexen.
- Het systeem van woningtoewijzing moet aan starters meer kansen bieden. Door de doorstroming van starters komen er ook meer kamers vrij voor studenten.
- Er moet meer werk worden gemaakt van het wonen boven winkels in het centrum.
- Er moeten meer controles komen op de brandveiligheid van kamerverhuurbedrijven, zodat we zeker weten dat alle studenten gerust op kamers kunnen wonen.
- De gemeente gaat huisjesmelkers actief aanpakken, om te beginnen met een meldpunt waar kamer bewoners klachten kwijt kunnen.

Opheffen onderdeel welstand van commissie beeldkwaliteit

Het onderdeel welstand van de commissie beeldkwaliteit is een achterhaald, ondemocratisch instituut waarin persoonlijke stokpaardjes bereden worden en subjectiviteit de norm is.

- De commissie beeldkwaliteit, onderdeel welstand wordt per onmiddellijk opgeheven. Met de Nota beeldkwaliteit, beeldkwaliteitsplannen en bestemmingsplannen zijn er voldoende instrumenten ter regulering.

Groene plekken in de stad

De woningnood vereist dat de stad nieuwe woningen bouwt. Maar als er te weinig openbare ruimte en groen is, leidt dat vaak tot leefbaarheidsproblemen in de wijk. Daarom moeten we de laatste open en groene plekken in de stad behouden. Uitgangspunt bij bouwen is voor de SP:

- Openbaar groen blijft gehandhaafd, tenzij een meerderheid van de omwonenden geen bezwaar heeft tegen bebouwing.
- Er wordt nog scherper gekeken naar de mogelijkheid om reeds in gebruik zijnde locaties te herontwikkelen waardoor openbare ruimte en groen gespaard blijft.
- Er wordt zuinig met openbare ruimte omgesprongen door etagebouw toe te passen waar dit mogelijk is.
- Het aantal bomen in de stad dient op peil te blijven. Overal waar bomen worden gekapt, dienen er nieuwe bomen voor terug te komen. Zo nodig worden nieuwe bossen of parken aangelegd om dit te realiseren.
- We hebben geen bezwaar tegen hoogbouw op een aantal locaties in de stad zoals bij het centraal station, het Waalfront en langs het kanaal bij de Brabantse Poort.
- Wolkenkrabbers in de spoorzone hebben niet onze voorkeur, maar zijn acceptabel als de Nijmeegse bevolking instemt met deze forse ingreep in de Nijmeegse *skyline*. Een referendum of uitgebreide meningspeiling moet uitsluitsel geven hoe hoog de bevolking wil gaan.

Verkeer en milieu

Verbeteren bereikbaarheid en leefomgeving

Alle cijfers geven aan dat het autoverkeer de komende jaren gestaag verder groeit. Mede door inzet van de SP heeft het college gekozen voor aanleg van een stadsbrug. Oosterhout en Lent horen immers bij Nijmegen. Inmiddels is de financiering van die brug bijna rond. Om te voorkomen dat Nijmegen op termijn volledig dichtslibt, willen we optimaal gebruik maken van de bestaande wegen. Om de stad ook op lange termijn leefbaar te houden, kiezen we voor optimale bereikbaarheid van stad en minimale milieuoverlast. Dit betekent een radicale keuze voor openbaar vervoer, fiets, veiligheid en milieu. We willen auto's die niet persé in de stad moeten zijn buiten de stad houden. Bestemmingsverkeer houden we zoveel mogelijk buiten de woonwijken. Op doorgaande wegen willen we de overlast voor de leefomgeving verder terugdringen. Daarom moet volgens de SP het volgende gebeuren:

- Aanleg van de stadsbrug voor een betere spreiding van het lokale verkeer over de stad.
- Omleiden van het niet bestemmingsverkeer vanaf Arnhem via A325 naar A15 en A50.
- Op de A73 rond Dukenburg en Lindenholt wordt met steun van gemeentelijk geld fluisterasfalt aangelegd. Nijmegen moet bij het Rijk blijven aandringen op snelheidsbeperking tot 80 km per uur.
- Aanleg van Transferia aan de rand van de stad waar opstapplaatsen zijn voor het OV (Bijster huizen, Winkelsteeg, Energieweg en Nijmegen Lent).
- Gebruik van fluisterasfalt op invalswegen en busroutes.
- Aan de rand van de stad komen distributiecentra van waaruit de bevoorrading van winkels in het centrum plaatsvindt.
- Met de komst van de stadsbrug treft de gemeente maatregelen om sluipverkeer in Nijmegen West tegen te gaan.
- De dorpensingel Oost bij Ressen moet op termijn worden aangelegd zodat het toenemende verkeer uit Bemmel niet dwars door nieuwe Lentse woonwijken rijdt.
- In Oosterhout is een knip in de Griftdijk richting de A15 alleen acceptabel als deze voor bewoners van Oosterhout volledige doorgang biedt (electronische toegang). De SP steunt het initiatief van de wijkraad Oosterhout om een *bypass* langs de spoorlijn aan te leggen van de stadsbrug tot aan de ovatonde op de A325. Daarmee blijft sluipverkeer buiten de woonwijk en rijdt er minder verkeer door Lent.

Bevorder het openbaar vervoer

Door inzet van de SP is het goedkopere buskaartje van twee euro (KAN-retourtje) voor de weekenden en alle werkdagen na de spits ingevoerd. Per betalende volwassene kunnen twee kinderen tot 12 jaar gratis meereizen. Reizigers van 65 jaar en ouder kunnen met twee personen op één kaart reizen. Experimenten met gratis OV worden op dit moment door het Rijk financieel onmogelijk gemaakt. Kreeg de gemeente vroeger geld voor elke gemaakte reizigerskilometer (betaald of niet), sinds het Paarse kabinet betaalt het Rijk alleen OV-subsidie voor elke reizigers-euro die binnenkomt. Daarnaast zorgt de bezuiniging op het openbaar vervoer ervoor dat het totale lijnennet steeds verder wordt uitgekleeft. Met name dorpen in de omgeving van Nijmegen zijn daar de dupe van.

Om het openbaar vervoer te bevorderen moet Nijmegen zich bij het Rijk inzetten voor:

- Experimenten met gratis openbaar vervoer tijdens de daluren. Er moet een andere bekostigingssystematiek van het openbaar vervoer komen zodat dergelijke experimenteren financieel ook mogelijk zijn.
- De landelijk gedwongen privatisering van het openbaar vervoer moet gestopt worden. Nijmegen moet samen met andere gemeenten hiervoor in actie te komen zodat gemeenten en regio's hun eigen busvervoer weer mogen organiseren met hun eigen OV-bedrijf.
- Capaciteitsuitbreiding Nijmegen CS - Arnhem door verbetering van het beveiligingssysteem.
- Realisatie *lightrail* Zevenaar - Wijchen in hoge frequentie.
- Electrificering van het spoorlijntraject Nijmegen CS – Heijendaal -(Venlo - Roermond).
- Spoorlijn Nijmegen - Kleef nieuw leven in blazen.

Ook Nijmegen zelf kan nog meer doen om het openbaar vervoer te stimuleren:

- Verbetering van de wachtgelegenheden en informatieruimten, met name met het oog op ouderen en passagiers met een handicap.

- Aanpassing van verkeerslichten om het busverkeer sneller te laten doorstromen.
- Aanleg van een tramsysteem Heijendaal – Centraal Station – Centrum via de Burchtstraat – Waalsprong. Gevolgd door een mogelijke uitbreiding richting Hezelpoort – Nieuw West – Stadsbrug – Waalsprong en uitbreiding met een lus van Centraal Station – Lindenholt – Dukenburg – Ziekenhuizen – Goffert en terug.
- Behoud van het stamspoorlijntje CS – Waalbanddijk - Energieweg om dit op termijn geschikt te maken voor tramsysteem personenvervoer.

Bevorder fietsgebruik

Afgelopen periode is er veel geld geïnvesteerd in de aanleg van fietsroutes naar Wijchen en Malden. De aanpak van achterstallig onderhoud aan bestaande fietspaden is helaas onvoldoende opgepakt. Op initiatief van de SP zijn alle nieuwe verkeersdrempels fietsvriendelijk aangelegd. De oude fietsonvriendelijke drempels zorgen nog steeds voor veel ergernis. Verder is het Centrum een nieuwe fietsenstalling rijker, namelijk in de Mariëburggarage. En mede op aandringen van de SP krijgt het station een grotere fietsenstalling en zijn er in het Centrum 350 fietsklemmen op straat bijgekomen. Toch staan er nog steeds onvoldoende (gratis) fietsklemmen in het Centrum.

- Al het achterstallig onderhoud aan bestaande fietspaden moet worden aangepakt.
- Alle fietsonvriendelijke verkeersdrempels worden aangepast en zo mogelijk helemaal verwijderd.
- Er moeten meer gratis fietsklemmen in het centrum komen.
- Het gebrek aan stallingsruimte bij het Centraal Station en de Brabantse Poort moet definitief worden opgelost. De gemeente moet terughoudend zijn bij het verwijderen van fietsen zolang er onvoldoende stallingsruimte is. Nu is de gemeente nog steeds de grootste fietsendief van Nijmegen.
- Alle winkelcentra in de wijken krijgen een goede fietsenstalling.
- Bij fietsenstallingen komen camera's om fietsendiefstal terug te dringen.

Veilig verkeer

Op initiatief van de SP is een begin gemaakt met de aanpak van de zogenaamde *blackspots*. Dit zijn plaatsen waar relatief veel verkeersongelukken voorkomen.

- De gemeente gaat voortvarend door met de aanpak van de overgebleven *blackspots*.
- Verkeersveiligheid op schoolfietsroutes krijgt de hoogste prioriteit. Verkeersonveilige situaties rond scholen worden direct aangepakt.
- De gemeente zorgt voor een digitaal (en telefonisch) meldpunt waar bewoners onveilige verkeerssituaties kunnen aanmelden. Deze lijst wordt openbaar en de gemeente geeft aan wanneer welke situatie wordt aangepakt.
- Om wijken duurzaam veilig te maken is de aanleg van drempels onvermijdelijk. Wat de SP betreft worden er minder drempels aangelegd en vaker alternatieven gebruikt (bijvoorbeeld bloembakken) om het verkeer af te remmen. Als er toch drempels komen dan moeten deze in ieder geval fietsvriendelijk zijn.

Parkeren onder de grond

De SP wil zoveel mogelijk auto's onder de grond parkeren. Zo kunnen we openbare ruimte terugwinnen en gebruiken voor verbetering van de leefbaarheid in woonwijken. Door de toename van het autoverkeer neemt de parkeerdruk op het centrum steeds verder toe. Onze inzet is om zoveel mogelijk auto's buiten het stadscentrum te houden. Dat kan door het bouwen van parkeergarages buiten de singels. Op initiatief van de SP is daarom de parkeergarage op de Nassausingel afgeblazen. In plaats daarvan komt er nu een parkeergarage op de Van Schaek Mathonsingel. Deze is straks te gebruiken als Park+Ride voorziening voor het station en als gratis stalling voor fietsers. De garage ligt bovendien op een geschikte locatie voor bezoekers van het centrum.

- Er komen nieuwe bezoekersparkeergarages aan de rand van het centrum (Hezelpoort en van Schaek Mathonsingel). Parkeergarages worden niet geprivatiseerd..
- Nieuwe parkeergarages voor bewoners (Josephhof, Hessenberg en Plein 44) worden groter dan gepland en via parkeerbeheer verhuurd aan bewoners en winkeliers. De huurprijs kan relatief laag zijn omdat er meer geld wordt verdiend bij de vrijkomende parkeermeters.
- Parkeergarages worden beter benut door differentiatie van tarieven op drukke en minder drukke uren. Parkeertarieven op straat zijn hoger dan in garages en in het hart van het centrum zijn de tarieven hoger dan aan de rand.
- De Nijmeegse parkeertarieven moeten in lijn blijven met het gemiddelde van alle grote steden

(100.000+) zodat Nijmegen zichzelf niet uit de markt prijst.

- Bij uitgifte van vergunningen gaan bewonersvergunningen vóór zakelijke vergunningen. De prijs van de eerste bewonersvergunning blijft op het huidige lage tarief. De tweede en volgende vergunning (voor bewoners en zakelijk op hetzelfde adres) wordt aanzienlijk duurder.
- Om centrumbezoek uit de woonwijk te houden wordt het roadbarrier-gebied uitgebreid als bewoners hierom vragen.
- In wijken waar de parkeerdruk hoog is, moet de gemeente onderzoek doen naar toekomstige locaties voor wijkparkeergarages. Alleen zo kunnen we openbare ruimte terugwinnen op het blik en houden we wijken leefbaar met voldoende openbaar groen en speelruimte voor kinderen.

Schone lucht

De cijfers over luchtvervuiling in Nederland zijn zeer verontrustend. Hoogste tijd dat de landelijke overheid ingrijpt. Maar ook gemeentelijk kunnen we een bijdrage leveren aan het terugdringen van luchtvervuiling. Op initiatief van de SP gaan alle stadsbussen en in beginsel alle gemeentelijke voertuigen op aardgas rijden. Maar dat is niet genoeg.

- Milieuvergunningen voor vervuilende industrieën moeten streng worden gehandhaafd en waar mogelijk worden aangescherpt.
- Bij het verlenen van milieuvergunningen en bij het optreden tegen vervuilers wordt geluisterd naar de kennis en ervaring van bewoners en deskundige milieuorganisaties.
- Bedrijven die milieuwetten overtreden of op verouderde vergunningen draaien worden voor ieder een zichtbaar gemaakt op een website van de gemeente.
- Voor elke Nijmegenaar moet met een paar muisklikken duidelijk worden welke risico's er verbonden zijn aan bedrijven in de directe woonomgeving. Daarbij moet zowel gekeken worden naar de kans op ontploffingen en branden als de voortdurende blootstelling aan schadelijke stoffen. Ook moet voor iedereen duidelijk zijn aan welke wetten en regels het bedrijf moet voldoen.
- Er moet een landelijk vignet komen voor vrachtverkeer en bussen als ze voldoen aan strenge emissie-eisen. Verkeer zonder vignet moet uit (delen van) de stad geweerd worden.
- Behalve dat stadsbussen en gemeentelijke voertuigen op aardgas gaan rijden, moet Nijmegen zich ervoor inzetten dat andere bedrijven en instellingen met hun wagenpark op aardgas overgaan. Samen met andere steden moet Nijmegen zich voorbereiden op waterstof als brandstof.

Een energiezuinige stad

Nijmegen moet inzetten op zo min mogelijk energieverbruik van bedrijven, overheden, instellingen en inwoners. De gebruikte energie moet zoveel mogelijk uit duurzame bronnen komen als zon, wind, aarde en water.

- De gemeente moet het goede voorbeeld geven door bij de aanschaf van apparatuur te kiezen voor energiezuinige varianten. De grootste winst op energieverbruik is echter te behalen bij bedrijven. Dat kan door beter advies van onder andere de gemeente en door eisen in de milieuvergunning op te nemen waardoor bedrijven verplicht worden om zuinig om te gaan met energie. In nieuwbouw en renovatie kan tegen geringe meerkosten voor tientallen jaren aan energie bespaard worden.
- De bevolking moet actief geadviseerd worden over de mogelijkheden van energiebesparing. Er komt een energiebesparingswinkel in het Open Huis.
- Inkoop van groene stroom leidt tot een grotere vraag naar duurzame energie waardoor investeringen mogelijk worden. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie en vervult deze met verve door volledig op groene stroom over te gaan.
- In Nijmegen Noord komen langs de A15 (toekomstig bedrijventerrein De Grift) vijf windmolens die gezamenlijk zo'n 6000 Nijmeegse gezinnen van schone stroom kunnen voorzien.
- De Nijmeegse kolencentrale kan op termijn worden omgebouwd tot een biomassa-centrale waarbij voortdurend aandacht is voor het zo schoon mogelijk stoken en voor het soort biomassa dat wordt verstoekt. Het stoken van verduurzaamd afvalhout of eetbare palmolie die verkregen wordt uit plantages ten koste van de laatste restjes oerwoud is onacceptabel.

Geen nieuwe UMTS-masten

Door inzet van de SP weigert de gemeente medewerking te verlenen aan de plaatsing van nieuwe UMTS-masten waar een vergunning voor nodig is.

- Zolang geen duidelijkheid bestaat over de mogelijke gevaren van lage doses UMTS-straling verstrekt de gemeente geen vergunning voor het plaatsen van UMTS-masten op en vlakbij woongebouwen.

Cultuur

Bezuiniging cultuur niet ten koste van inhoud

Door de miljoenenbezuiniging van het kabinet Balkenende is het college er niet in geslaagd om de cultuursector volledig te ontzien. Tel daarbij de landelijke bezuinigingen op de gesubsidieerde arbeid op en het mag duidelijk zijn dat veel culturele instellingen in Nijmegen het op dit moment moeilijk hebben. Om ze voor sluiting te behoeden, hebben Doornroosje en Lux daarom extra subsidie gekregen. Ondertussen zijn tal van bezuinigingsvarianten de revue gepasseerd en inmiddels lijken veel instellingen weer in een rustiger vaarwater te komen. Een bezuiniging van twee ton op LUX is door de gemeentelijke afdeling Vastgoed betaald met een huurverlaging van twee ton. Het onzalige plan om de centrale vestiging van de Lindenberg op te heffen is gelukkig weer van tafel, dit onder druk van felle protesten en mede door inzet van de SP. In de plaats daarvan is er nu een beter alternatief: Het Steigertheater en de Lindenberg gaan de komende vijftien jaar samen verder. Hiermee gaat hun vurige wens eindelijk in vervulling. Hun huwelijk levert bovendien nog een besparing op van 162.000 euro en gaat niet ten koste van programmering of cursusaanbod. Dit voorstel van de SP kreeg dan ook brede steun van de gemeenteraad.

Blijft over een bezuiniging van 638.000 euro voor de Keizer Karel Podia (Schouwbug en Vereniging). De directie heeft al aangegeven deze bezuiniging op termijn goed te kunnen realiseren zonder te snijden in het programma. Voorwaarde is wel dat de aandelen van de Keizer Karel Podia geprivatiseerd worden en dat ze de mogelijkheid krijgen om naast de schouwburg een hotel te bouwen. Als SP zitten we hier niet op te wachten, maar we zien voorlopig geen mogelijkheden om het geld ergens anders vandaan te halen.

- LUX moet met de huidige subsidie een compleet programma draaien met film, theater, muziek en debat. Dankzij de goed lopende horeca moet LUX prima in staat zijn haar eigen broek op te houden.
- De Lindenberg moet meer cursussen aanbieden in wijkcentra en open wijkscholen zodat cultuureducatie voor iedereen bereikbaar wordt. Uitgangspunt hierbij is: de wijk in waar het kan, centraal aanbieden waar het moet.
- Doornroosje krijgt een nieuw poppodium bij het centraal station. Daarmee is de toekomst voor een van de beste poppodia van Nederland verzekerd. Door samen te werken met private investeerders hoeft er geen extra gemeentelijke subsidie bij. Wel moet het verlies aan gesubsidieerde banen gecompenseerd worden.
- De bezuiniging op de Keizer Karel Podia (Schouwburg en Vereniging) mag op termijn niet ten koste gaan van het aanbod. Verkoop van de aandelen en de bouw van een hotel naast de schouwburg zijn voor de SP acceptabel. De gebouwen worden niet verkocht, gezien de historische waarde en de strategische locatie aan het Keizer Karelplein.

Cultuureducatie bereikbaar, ook voor lage inkomens

De Lindenberg is het centrum van Nijmegen waar vooral jongeren zich cultureel ontwikkelen met muziekles, beeldende vorming en toneel. Helaas zijn de lessen vaak onbetaalbaar voor kinderen van ouders met een laag inkomen. Daar is wat aan te doen.

- Er wordt een cultuur-educatiefonds opgericht voor alle gezinnen met schoolgaande kinderen die kwijtschelding krijgen voor gemeentelijke belastingen. Instellingen voor cultuureducatie (zoals de Lindenberg) geven hieruit een korting van 50 euro per kind.

Geen sluiting bibliotheekfilialen, nieuw filiaal in Lindenholt en Oosterhout

In de afgelopen periode is er veel te doen geweest rond de bibliotheek. Bij de start van het college werd door inzet van de SP het abonnement voor jongeren tot en met 17 jaar gratis. Ook hoeven jongeren geen leengeld meer te betalen. Daarnaast werd besloten dat de centrale bibliotheek elke zondag geopend is. Prima geregeld, maar ruim een jaar later verraste het bestuur van de Openbare Bibliotheek Nijmegen (OBN) iedereen met de mededeling dat ze het filiaal in Bottendaal ging sluiten. De reden: OBN had plotseling meer geld nodig om de hele bibliotheek te kunnen runnen. Door filiaal Bottendaal te sluiten, bespaarde de OBN 42.000 euro (op een totaal budget van 4,3 miljoen euro). Voor de SP was dit onaanvaardbaar. Samen met wijkbewoners in Bottendaal kwamen we in actie om het filiaal alsnog open te houden. En als de OBN dit niet zou doen, dan wilden de wijkbewoners zelf deze schone taak wel op zich nemen.

En zo ging het. Inmiddels heeft Bottendaal een prachtige (jeugd)bibliotheek die bestuurd wordt door vrijwilligers uit de buurt. Ondertussen ligt er bij OBN ook nog een plan in de kast waarmee Nijmegen nog maar vier echte bibliotheken overhoudt. De rest van de filialen worden uitgebreide uitleenbalies waar je alleen boeken en andere media kunt bestellen. De SP ziet weinig in dit plan.

- Het bestuur van de OBN krijgt niet langer de ruimte om zelfstandig te bepalen waar bibliotheekfilialen komen (of dicht gaan) en wat de inhoudelijke eisen zijn die aan zo'n filiaal worden gesteld. De gemeenteraad betaalt en bepaalt, de OBN voert uit.
- Geen sluiting van de huidige bibliotheekfilialen. De toekomstplannen van de bibliotheek moeten hierop worden aangepast.
- Het al jaren gesloten bibliotheekfiliaal in Neerbosch-Oost moet zo snel mogelijk worden heropend.
- Er moeten nieuwe bibliotheekfilialen komen in Lindenholt en Oosterhout.

Cultuurhistorie zichtbaar maken

De historie van Nijmegen maakt de stad aantrekkelijk voor haar eigen inwoners en voor mensen die van buiten komen. Nijmegen, als oudste stad van Nederland, heeft nog te weinig zichtbaars dat aan de rijke geschiedenis van de stad herinnert. Cultuurhistorie is bovendien wezenlijk voor de toekomst: voor de identiteit, samenhang, trots en het zelfbewustzijn van de stad en haar inwoners. Zo kan de Nijmeegse bevolking zich meer bewust worden van de historie van de plek waar zij leeft. Al is het maar om er achter te komen dat Nijmegen van oudsher een 'melting pot' was, een stad van 'komen en gaan'. Daarnaast heeft een rijk cultuurhistorisch profiel ook een groot economisch belang voor de stad. Het draagt bij aan stadspromotie, toerisme en aan de vestiging van bedrijven en bewoners.

- De Nijmeegse geschiedenis moet beter zichtbaar gemaakt. Zo kan de ingang van het stadhuis verfraaid worden met projecties of een interactief scherm met het werk van de Gebroeders van Limburg. Zij hebben immers op deze plek gewoond. Daarnaast is te denken aan een projectie van filmbeelden op het Ivensmonument en de inrichting van een bezoekerscentrum op de Sint Josephhof bij het oudste huis van Nederland. Het initiatief van de Stichting Oude Stad (SOS) om de historie van de Hezelstraat en omgeving bloot te leggen, verdient blijvende steun van de gemeente. Maar ook in de wijken kan meer gedaan worden met de cultuurhistorie, zoals het Romeinse Waterkwartier.
- De gemeente richt een lokaal fonds op voor het cultuurhistorisch erfgoed om grootscheeps te investeren in de zichtbaarheid van het verleden. Voor de besteding wordt een masterplan cultuurhistorie opgesteld.
- De haalbaarheid van een cultuurhistorisch centrum wordt onderzocht. Kansen hiervoor zijn het Weeshuis, Plein'44 (Plein voor Iedereen), kelder Museum Het Valkhof, Het Regionaal Archief en bezoekerscentrum Sint Josephhof.
- De gemeente neemt het initiatief om te komen tot een nieuw Nederlands filmfestival in Nijmegen waarbij nieuwe films over geschiedenis centraal staan.

Wel of geen Donjon?

De SP geeft aan de herbouw van de Donjon in het Valkhofpark geen prioriteit. Inhoudelijk zijn er goede argumenten vóór zoals het zichtbaar maken van het verleden. Maar er zijn ook goede argumenten tégen. Bouwen op deze archeologische locatie is niet zomaar toegestaan (Verdrag van Malta) en als het al mag dan is het de vraag welke Donjon we herbouwen. Er zijn geen bouwtekeningen bekend en op een aantal tekeningen en schilderijen is de Donjon nogal verschillend uitgevoerd. Bovendien staat de toren dan helemaal buiten de context van de Valkhofburcht. In deze inhoudelijke strijd tussen cultuurhistorici wil de SP zich niet mengen. Wij beschouwen het vooral als een kwestie van smaak of je hier warm voor loopt of koud van wordt.

- De vraag wel of geen herbouw van de Donjon is bij uitstek een zaak die met een referendum aan de Nijmeegse bevolking moet worden voorgelegd. Wat de SP betreft zijn een aantal randvoorwaarden van belang: herbouw vindt alleen plaats met authentiek materiaal, herbouw kost de gemeente geen geld, de toren moet openbaar toegankelijk zijn zodat iedereen van het uitzicht kan genieten, de gemeenteraad heeft het laatste woord over de (mogelijk commerciële) invulling van de Donjon.

Jongeren, onderwijs en sport

Voldoende speelgelegenheid voor kinderen

Onder verantwoordelijkheid van de SP-wethouder voor wijken zijn vele tientallen nieuwe speeltuintjes aangelegd en gerenoveerd. Een jarenlange SP-wens om alle kinderen in Nijmegen een fatsoenlijk speeltuintje te geven is daarmee in vervulling gegaan.

- De gemeente moet doorgaan met het op peil brengen en houden van alle speeltuintjes in de wijken. Ouders van spelende kinderen vervullen steeds een belangrijke rol bij de concrete invulling van hun eigen speeltuintjes.

Meer speelruimte voor de opgroeiende jeugd

Voor jongeren is in de buurt vaak nog veel te weinig te doen. Daarom komt het college met een plan waarmee elke wijk voldoende trap- en basketbalveldjes of skatevoorzieningen krijgt. Zwanenveld, het Rooie Dorp, de Wolfskuil, Lent en Oosterhout hebben inmiddels nieuwe speelvoorzieningen. In het Julianapark is het eerste Nijmeegse skatepark gerealiseerd.

- Jongeren hebben recht op goede speelvoorzieningen. Komende jaren moet er in alle wijken voldoende te doen zijn voor de opgroeiende jeugd. Jongeren uit de buurt worden altijd zelf betrokken bij de concrete invulling van hun eigen speelvoorzieningen

Geef jongeren de ruimte

In het verleden zijn vrijwel alle jeugdhonken gesloten. Onder dit college zijn er vier jeugdhonken bijgekomen in Oost, Hatert, Neerbosch-Oost en Oosterhout. Na een zieltogend bestaan is de jongerenboerderij in Meijhorst nieuw leven ingeblazen.

- Als jongeren of andere wijkbewoners erom vragen moet er een ruimte komen waar jongeren samen leuke dingen kunnen organiseren. Dat kan meestal door ze een eigen plek te geven in het wijkcentrum. Dit alles natuurlijk onder deskundige begeleiding en met steun van vrijwilligers uit de buurt.

Sport jij al?

Het belang van sport voor de samenleving kan niet genoeg benadrukt worden. Sport is leuk om te doen, maar ook heel belangrijk voor de gezondheid, de motorische en sociale ontwikkeling van kinderen. Bovendien levert sport een grote bijdrage aan de integratie van verschillende bevolkingsgroepen. Afgelopen collegeperiode is de sport nadrukkelijk op de kaart gezet. En dat moet vooral zo blijven. Een voorgenomen bezuiniging op het schoolzwemmen is van tafel gegaan. Het Goffertbad is niet gesloten maar wordt juist drastisch vernieuwd. En tal van sportaccommodaties zijn (soms ingrijpend) verbeterd. Ondanks al die extra aandacht voor sport, blijkt dat kinderen uit lage inkomensgroepen veel minder sporten dan anderen.

- Stimulering van de jeugdsport dient meer aandacht te krijgen. Het initiatief 'Sport jij al?' moet verder uitgebreid worden met een Sportstrippenkaart waarmee jongeren samen vanuit school kennis kunnen maken met sportverenigingen in hun eigen buurt.
- Om kinderen uit lagere inkomensgroepen meer aan het sporten te krijgen komt er een sportfonds voor alle gezinnen met schoolgaande kinderen die kwijtschelding voor gemeentelijke belastingen krijgen. Via het sportfonds krijgen de kinderen een korting van 50 euro op één lidmaatschap van een sportclub.
- De vakleerkracht gymnastiek moet weer terugkomen in het basisonderwijs.

Open wijkscholen verder verbeteren

Nijmegen heeft 12 'open wijkscholen' op 14 locaties. Op deze scholen krijgen de kinderen extra aandacht via een breed activiteitenpakket zoals sport, cultuur, technisch knutselen en digitale trapveldjes. Daarnaast is er veel aandacht voor achterstand en opvoedingsondersteuning. Basisonderwijs vormt de kern van de open wijksschool maar het aanbod is veel breder en wijkgericht. De scholen bewijzen iedere dag dat ze veel (allochtone) ouders als vrijwilliger kunnen binden. Het gaat goed met de open wijksschool, maar het kan nog beter. Tal van instellingen leveren nu een aanbod van activiteiten of ondersteuning. De open wijksschool heeft echter nauwelijks wat te vertellen over welk aanbod in welke mate wordt geleverd. Dat moet anders.

- De open wijkschool moet in belangrijke mate zelf kunnen bepalen welke activiteiten en ondersteuning ze nodig heeft. Daarom moet de inkoop van activiteiten (en de regie daarover) in handen komen van de open wijkschool. Van open wijkscholen worden heldere doelen en resultaten geëist. De gemeenteraad houdt het laatste woord over de definitieve invulling van het aanbod per open wijkschool.
- Open wijkscholen moeten meer uitgroeien tot huiskamer van de wijk, tot echte wijkscholen dus. Dit betekent dat het schoolgebouw ook buiten schooltijd vaker ter beschikking moet komen van de buurt.
- Er moet bij de huidige open wijkscholen meer geld komen voor uitbreiding van het activiteiten aanbod, met name op het gebied van opvoedingsondersteuning, cultuur-educatie en sport.

Beroepsonderwijs verdient beter

Tweederde van de leerlingen in het voortgezet onderwijs gaat naar het Voorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs. Daarmee is het VMBO het begin van de loopbaan van de meerderheid van de beroepsbevolking. Het is dan ook van groot belang dat het VMBO voor leerling en leraar goed in elkaar zit. Kijkend naar de uitval van leerlingen en het lerarentekort is dat helaas niet het geval. De klassen moeten kleiner, het onderwijs meer praktijkgericht en er moet meer tijd komen voor zorgleerlingen. Allemaal zaken waar de landelijke overheid de middelen en de ruimte voor moet geven. De gemeente kan het beroepsonderwijs wel ondersteunen met de aanpak van een aantal problemen:

- Samen met bedrijfsleven en beroepsonderwijs wordt een opleidingsverbond gesloten zodat er voldoende geschikte stageplaatsen en leerwerktrajecten komen voor scholieren en (voortijdig) schoolverlaters.
- Samen met het beroepsonderwijs, het voortgezet onderwijs en de nieuwe bovenschoolse voorziening start de gemeente een deltaplan tegen schooluitval. Het doel is: geen leerling gaat zonder diploma of certificaat van school.

Schoolfonds voor lagere inkomens

Alle ouders weten dat schoolgaande kinderen een dure aangelegenheid zijn. Voor ouders die het kunnen betalen is dat geen probleem. Voor ouders met een minimum inkomen zijn schoolgaande kinderen eigenlijk onbetaalbaar. De kosten snijden immers direct in het maandelijks leefbudget.

- Er komt een schoolfonds voor alle gezinnen met schoolgaande kinderen die kwijtschelding krijgen voor gemeentelijke belastingen. Met het schoolfonds krijgen ouders een tegemoetkoming op de aanschaf van boeken, aanvullende leermiddelen, excursies en andere schoolfestiviteiten. Scholen in het basisonderwijs geven hieruit een korting van 50 euro per kind en in het voortgezet onderwijs een korting van 100 euro per kind.

Samen leven

Stop tweedeling 'witte' en 'zwarte' wijken

Nijmegen dreigt steeds verder opgedeeld te worden in wijken waar het goed gaat en wijken waarvan delen afglijden naar kansarme buurten. In die laatste wijken is een hoge concentratie van problemen zoals laag opgeleide bevolking met weinig inkomen, een hoge werkloosheid en weinig kansen op de arbeidsmarkt. De leefbaarheid in die wijken staat sterk onder druk waardoor iedereen die het iets beter heeft zo snel mogelijk vertrekt. Bovendien wonen in diezelfde wijken niet zelden veel kansarme allochtonen die er nog een taal- en integratieprobleem bij hebben.

Een overgrote meerderheid van de bevolking onderschrijft de wens van een ongedeelde stad. Dat geldt ook voor Turken en Marokkanen. Ook zij willen graag in een gemengde wijk wonen en willen graag dat hun kinderen naar een gemengde school gaan. Probleem is alleen dat kansarmen op de woningmarkt niet aan de bak komen in gewilde 'witte' wijken. De concurrentie van mensen met een lange woonduur is zo groot, dat er voor kansarmen op de woningmarkt weinig anders overblijft dan een kansarme ongewilde buurt. Het systeem van 'vrije woningkeuze' via Entree geeft kansrijken meer kans en kansarmen minder kans. Dit omdat alleen woonduur of inschrijftijd bepalend is voor iemands kans op een huurwoning. In de praktijk leidt dit tot discriminatie waarbij 'witte' wijken relatief witter worden en 'zwarte' wijken steeds zwarter.

In sommige buurten is de concentratie van allochtonen in een achterstandspositie inmiddels zo groot, dat dit funest is voor de ontwikkelingskansen van hun kinderen. Bovendien beperken dergelijke concentratiewijken de kans dat mensen echt op alle niveaus samen leven. Daarom moeten we koste wat kost voorkomen dat Nijmegen concentratiewijken krijgt waar alleen mensen met een bepaalde etnische achtergrond wonen.

Vier jaar geleden stond de SP nog helemaal alleen in haar opvatting dat de gemeente via de woningtoewijzing moet kunnen sturen om tweedeling tussen kansrijke en kansarme wijken tegen te gaan. Inmiddels is een raadsmeerderheid het met ons eens dat inkomen weer een rol moet spelen bij de toewijzing van huurwoningen. We beschouwen dit als een historische stap in de goede richting.

- Het woningtoewijzingssysteem Entree moet op de schop, zodat de gemeente een instrument in handen krijgt om tweedeling tussen kansarme en kansrijke wijken te voorkomen. Dit kan door inkomen op een slimme manier te gebruiken bij de toewijzing van huurwoningen. Mensen met een laag inkomen krijgen meer kans op een woning in een sociaal economisch sterke wijk/buurt, mensen met een wat hoger inkomen krijgen meer kans op een woning in sociaal economisch zwakke wijk. Dit moet per saldo ook leiden tot een positieverbetering van starters en mensen met een laag inkomen op de hele Nijmeegse woningmarkt. Het inkomensinstrument wordt ingezet voor een beperkt deel van alle huurwoningen (maximaal 20 procent).

Stop de 'witte vlucht'

In het Nijmeegse basisonderwijs is een toenemende segregatietendens zichtbaar. Deze wordt voor een groot deel veroorzaakt door het sociaal economisch verschijnsel 'witte vlucht'. Dit belemmert de integratie en zorgt in sociaal economisch zwakkere wijken voor een extra concentratie van kansarmoede op scholen. Daarom moet de gemeente samen met de scholen alles op alles zetten om 'witte vlucht' tegen te gaan.

De SP stond een aantal jaren geleden nog alleen met het standpunt dat de witte vlucht een serieus probleem is dat bestreden dient te worden. Inmiddels is een raadsmeerderheid het met ons eens. Doelstelling is dat de school een afspiegeling vormt van de kinderen in de wijk. Scholen worden dus niet verantwoordelijk voor het corrigeren van scheefgroei in de volkshuisvesting. Dit is te realiseren door op termijn schoolgebouwen beter over de stad te spreiden. Momenteel staan er immers relatief veel scholen in Nijmegen-Oost en relatief weinig in Nijmegen-West en Zuid. Dat leidt er onherroepelijk toe dat mensen uit West en Zuid hun kinderen in Oost op school moeten doen. Hierdoor is de school als spiegel van de wijk per definitie niet meer haalbaar. Toch is er op korte termijn aanzienlijke winst te boeken met de komst van een centraal inschrijfpunt. Hier kunnen ouders hun kinderen vanaf een vast tijdstip (bijvoorbeeld na de derde verjaardag) inschrijven. Daarmee wordt afgestapt van het principe wie het eerst komt die het eerst maalt, want dat zijn nu meestal de hoog opgeleide, best geïnformeerde ouders. Kinderen kunnen terecht op de school van ieders keuze. Als de school vol is gaan kinderen uit de eigen buurt voor. Zo wordt voorkomen dat witte scholen, witter worden dan je zou verwachten. En zo kun je ook ervoor zorgen dat zwarte scholen niet zwarter worden dan je zou mogen verwachten.

- Samen met scholen wordt een centraal inschrijfpunt gerealiseerd waar ouders op een vast tijdstip (bijvoorbeeld na de derde verjaardag) hun kind kunnen inschrijven voor een beperkt aantal scholen. Kinderen kunnen terecht op de school van ieders keuze. Als de school vol is gaan kinderen uit de eigen buurt voor.
- De onderwijshuisvestingsgelden worden op termijn gekoppeld aan de basispopulatie van schoolkinderen in de wijk. Daardoor wordt een betere spreiding van schoollokalen over de stad gerealiseerd.
- Decentralisatie van onderwijshuisvestingsgelden vindt pas plaats als over het tegengaan van ‘witte vlucht’ goede afspraken zijn gemaakt met alle schoolbesturen.

Offensief tegen achterstand en achterstelling

Veel nieuwe Nederlanders en hun kinderen hebben op dit moment een achterstand. Dit geldt met name op het gebied van taal, opleiding, werk en inkomen. Die achterstand moet zo snel mogelijk worden ingelopen om te voorkomen dat we in Nederland een groep tweederangs burgers krijgen. Het beleid van de gemeente moet erop gericht zijn dat nieuwe Nederlanders en hun kinderen meedoen en meetellen op alle niveaus in de Nederlandse samenleving; dat wil zeggen in de buurt, op school, bij de sportclub, maar zeker ook op het werk. De overheid kan er niet voor zorgen dat mensen overal meedoen en meetellen, maar ze kan wel de voorwaarden scheppen dat mensen een maximale kans op succes hebben om een volwaardige positie binnen de Nederlandse samenleving te verwerven.

Daarnaast blijkt uit tal van onderzoeken dat er ook sprake is van achterstelling. Allochtonen verdienen vaak minder en zijn vaker werkloos terwijl ze dezelfde opleiding hebben als hun autochtone collega's. Daar moet een einde aan komen.

- Taal- en ontwikkelingsachterstanden bij kinderen moeten vroegtijdig worden opgespoord door het consultatiebureau. Voor ouder en kind moeten speciale programma's komen om geconstateerde achterstand zo snel mogelijk in te lopen. Ook als pas op latere leeftijd (tot en met 12 jaar) achterstanden worden ‘ontdekt’ komen ouders en kind voor zo'n programma in aanmerking.
- Om achterstanden te voorkomen stimuleert de gemeente dat kinderen vanaf twee jaar tenminste twee dagdelen per week naar de peuterspeelzaal gaan.
- Samen met het beroepsonderwijs, het voortgezet onderwijs en de nieuwe bovenschoolse voorziening start de gemeente een deltaplan tegen schooluitval. Het doel is: geen leerling gaat zonder diploma of certificaat van school.
- Voor jongeren tot en met 27 jaar garandeert de gemeente werk betaald volgens CAO-norm of een opleiding tot een minimale startkwalificatie. Samen met bedrijfsleven en onderwijsinstellingen worden afspraken gemaakt om deze werk- (en opleidings-)garantie daadwerkelijk waar te maken.
- Het gemeentelijk personeelsbestand dient een afspiegeling te zijn van de Nijmeegse beroepsbevolking. Waar de samenleving verkleurt, kan de gemeente het zichzelf niet permitteren een relatief witte organisatie te zijn. Bovendien vervult de gemeente een belangrijke voorbeeld functie. Daarom formuleert de gemeente heldere en haalbare doelstellingen met betrekking tot aanname, ontslag en promotie van personeel uit allochtone groepen.
- Met grote bedrijven en instellingen in Nijmegen worden concrete afspraken gemaakt om het personeelsbestand een afspiegeling te laten zijn van de Nijmeegse beroepsbevolking. Er worden heldere en haalbare doelstellingen geformuleerd. Elk jaar wordt er een ‘samen leven’ prijs uitgereikt aan de beste scorende organisatie.

Verzet geboden tegen asielbeleid

Door het Haagse asielbeleid lopen in Nederland duizenden mensen illegaal rond zonder enige status en perspectief op een menswaardige toekomst. Het kabinetsbeleid is inhumain en contraproductief zolang er geen generaal pardon komt voor de 26.000 vluchtelingen die onder de oude vreemdelingenwet vallen. Nijmegen kan in de praktijk weinig doen tegen dit harde Haagse beleid. Het enige dat de stad kan doen is de pijn wat verzachten.

- Nijmegen moet zich richting Den Haag blijven inspannen voor legalisering van de groep van 26.000 asielzoekers die onder de oude vreemdelingenwet vallen.
- De gemeente moet zich blijven inzetten voor de begeleiding van ex-AMA's (alleenstaande minderjarige asielzoekers).
- De gemeente blijft het SNOV (stichting noodopvang vluchtelingen) en stichting Gast subsidiëren om daarmee de ergste nood bij uitgeprocedeerde vluchtelingen te lenigen.

Financiën

Sterkste schouders zwaarste lasten

In de afgelopen collegeperiode is door inzet van de SP het motto ‘sterkste schouders, zwaarste lasten’ doorgevoerd. In de praktijk betekent dit dat de kosten voor afvalinzameling niet werden betaald via de afvalstoffenheffing (een gelijk bedrag voor iedereen), maar via de onroerend zaakbelasting (OZB) gekoppeld aan de waarde van de woning. Gevolg: lagere en middeninkomens betalen relatief weinig belasting, hogere inkomens betalen relatief veel belasting. Daarnaast hebben we de lasten voor de burger verlaagd door de OZB voor bedrijven en instellingen te verhogen. Het kabinet heeft hier een forse streep doorgezet door de OZB voor gebruikers van woningen te schrappen en daarbij gelijk het OZB-tarief te maximaliseren. Hierdoor is Nijmegen nu gedwongen de afvalstoffenheffing opnieuw in te voeren.

- Nijmegen gaat door met het beleid van sterkste schouders, de zwaarste lasten. De afvalstoffenheffing wordt geminimaliseerd, en zoveel mogelijk betaald via de onroerend zaakbelasting. Verder verschuiven we de lasten maximaal van burgers naar bedrijven. Dit scheelt de bevolking minstens vijftig euro per huishouden, terwijl voor de meeste bedrijven de OZB slechts een paar promille van hun totale omzet bedraagt. De rioolheffing wordt gekoppeld aan de WOZ-waarde van de woning, zodat ook hier geldt: sterkste schouders, zwaarste lasten.

Goedkope vuilniszak

De hoge prijs van de groene vuilniszak is nog steeds de grootste bron van vervuiling door het ontwijkgedrag dat de zak in de hand werkt. Bij de vorige college-onderhandelingen zijn we er niet in geslaagd om de prijs van de vuilniszak drastisch te verlagen. De SP blijft inzetten op een schone stad.

- De groene vuilniszak moet veel goedkoper worden om zwerfvuil en het dumpen van afval tegen te gaan. Dat betekent wel dat de afvalstoffenheffing iets omhoog gaat, maar ook dat de stad aanzienlijk schoner wordt.

Gemiddelde parkeertarieven

Het verplichte Pasparkeren in het Centrum is afgeschaft, mede op herhaaldelijk aandringen van de SP. We hebben niet kunnen voorkomen dat de Nijmeegse parkeertarieven in de afgelopen jaren behoorlijk zijn gestegen. De tarieven op straat zijn hoog, in de garages gemiddeld en voor dagkaarthouders is Nijmegen relatief goedkoop. Dit onderscheid in tarieven is wat de SP betreft prima omdat we geparkeerde auto's zoveel mogelijk onder de grond willen hebben. Wel moeten we voor de toekomst uitkijken dat we het stadscentrum niet uit de markt prijzen met te hoge parkeertarieven.

- De Nijmeegse parkeertarieven moeten in lijn blijven met het gemiddelde van alle grote steden (100.000+).

Raadsleden snijden in eigen vlees

In de afgelopen periode heeft de SP als enige gepleit voor een verlaging van de vergoeding voor raadsleden, wethouders en leden van adviescommissies. Niet het wettelijk maximum, maar het wettelijk minimum dient de Nijmeegse norm te zijn. Met deze verlaging van 20 procent bespaart de gemeente jaarlijks ruim 350.000 euro. Nu de vergoeding voor raadsleden ook nog eens met 15 procent omhoog gaat, wordt het helemaal hoog tijd dat raadsleden eens in hun eigen vlees gaan snijden.

- De SP blijft zich inzetten voor een lagere vergoeding voor raadsleden, wethouders en leden van adviescommissies. In tijden van bezuinigingen past het niet dat politici hun eigen vergoedingen fors verhogen.